

Daniel James Lewis

1702173

Blas ar Ddysgu

GCAD6001C

Aled Williams & Siobhan Eleri

Cynllun ar gyfer hybu trawsgwricwlaidd naill ai yn y sector Cynradd neu'r sector Uwchradd

Cyfrif geiriau: 886

Addysg Trawsgwricwlaidd yng Nghymru

The world beyond the classroom is cross-curricular. Through my window I see walls, trees, people walking by, cars, birds, clouds and the occasional aeroplane – I understand none of them fully from the perspective of just one curriculum subject... Cross-curricular learning recognises these multiple viewpoints and seeks to build more knowledgeable, lasting and transferable understandings of the world around us. (Barnes, 2015)

Yn mis Medi o 2022, cyflwynodd y Llywodraeth Cymru cwricwlwm newydd mewn y ysgolion ar draws y gwlad am blant o oedran 3 i 16, sef cwricwlwm sydd yn trawsgwricwlaidd. Mae dysgu trawsgwricwlaidd yn ddull addysgol sy'n mynd y ty hwnt i ffiniau pwnciau traddodiadol gan annog myfyrwyr i archwilio cysylltiadau a phersnathoedd rhwng ddisgyblaethau gwahanol. (GOV.WALES., 2022) Trwy'r dull arloesol hwn, mae'r linellau anhyblyg sy'n gwahanu pynciau fel mathematig, gwyddoniaeth, iaith, y celfyddydau, ac astudiaethau cymdeithasol yn pylu, gan fabwysiadu dealltwriaeth gyfannol o'r byd. Mae addysg trawsgwricwlaidd yn grymuso dysgwyr i gymhwyso gwybodaeth a sgiliau o un pwnc i'r llall, gan hyrwyddo dealltwriaeth ddyfnach o gysyniadau cymhleth. Mae'r ddull hwn nid yn unig yn cyfoethogi profiadau academaidd ond hefyd yn paratoi myfyrwyr ar gyfer heriau'r byd go iawn lle mae meddyfryd amlddisgyblaethol yn hanfodol.

Mae addysg trawsgwricwlaidd yng Nghymru yn cael ei dosbarthu mewn i chwech meysydd dysgu a phrofiad sy'n cartrefi pynciau sydd yn rhannu themau cyffredin. Er enghraifft, bydd pynciau fel Cymraeg, Saesneg, Ffrangeg a.y.b. yn cael ei dosbarthu mewn i faes laethoedd, llythrennedd a chyfathrebu, bydd pynciau fel celf, cerddoriaeth, drama a.y.b. yn cael ei dosbarthu mewn i celfyddydau mynegiannol. Y pedwar meysydd arall yw; lechyd a lles, dyniaethau, mathemateg a rhifedd, a gwyddoniaeth a thechnoleg. Trwy grŵpio rhain mewn i feysydd mae sgiliau yn hawdd eu trosglwyddo rhwng arbenigeddau. (Donaldson, 2015)

Mae'r Llywodraeth Cymru wedi bod yn hyrwyddo addysg trawsgwricwlaidd yn frwd, fel yn alminellwyd yn yr adroddiad *Dyfodol Llwyddiannus* gan Graham Donaldson (2015). Mae'r

adroddiad hwn wedi bod yn sylfaen i lunio'r system addysg yng Nghymru. Mae *Dyfodol Llwyddiannus* yn eiriol dros dull mwy cyfannol ac integredig o ddysgu. Mae'r adroddiad yn awgrymu symud oddi wrth ffocws cul ar ganlyniadau arholiadau i olwg mwy cynhwysfawr ar addysg sy'n paratoi myfyrwyr ar gyfer dysgu gydol oes a chyflogaeth yn y dyfodol. Yn dilyn argymhellion adroddiad Donaldson, mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn gweithio ar roi newidiadau yn y system addysg i hyrwyddo profiad dysgu trawsgwricwlaidd ers hynny, dim ond yn gweithredu hyn yn blynnyddoedd diweddar. (Dauncey, 2015)

Un o'r prif rhesymau mae'r Lywodraeth Cymru wedi cyflwyno addysg trawsgwricwlaidd i ysgolion Cymru yw'r effaith rhwng iechyd meddyliol a'r cwricwlwm. Yn ôl Dr Jonathan Barnes yn ei lyfr *Cross-Curricular Learning 3-14* (2015), mae addysg ac modd dysgu yn chwarae rôl mawr ar iechyd gorfforol a meddyliol myfyrwyr, felly mae addysg trawsgwricwlaidd yn bwriadu lleihau'r straen a'r pwysau a roddir ar fyfyrwyr trwy gynnig addysg fwy hyblyg ac iachach.

Fel sydd gan mwyafrif o fenter newydd, mae manteision ac anfanteision yn ddilyn, a mae hyn yn gwir am addysg trawsgwricwlaidd, hefyd. Ar y cyfan mae myfyrwyr yn elwa o addysg trawsgwricwlaidd, am resymau fel y rhai a nodwyd eisoes ac eraill i ddilyn. Yn ôl Jonathan Barnes (2015), mae addysgeg trawsgwricwlaidd yn casglu set benodol o agweddau a gwerthau, yn aml yn rhyddfrydol, adeiladol, cynhwysol, ac yn diweddar yn fwy rhyngddiwylliannol ac berthynolaidd. Mae addysg trawsgwricwlaidd yn annog meddwl beirniadol a sgiliau datrys problemau wrth i fyfyrwyr i'r afael â manerion cymhleth sy'n gofyn am wybodaeth o ddisgyblaethau amrywiol. Daw dysgu yn fwy diddorol pan fydd myfyrwyr yn gallu gweld perthnasedd eu hastudiaethau ar draws gwahanol bynciau. Ffordd arall mae'n elwa myfyrwyr yw bod llawer o yrfaoedd yn gofyn am sgiliau a gwybodaeth o wahanol feysydd yn y farchnas swyddi heddiw. Mae dysgu trawsgwricwlaidd yn paratoi myfyrwyr ar gyfer swyddi rhyngddisgyblaethol trwy fireinio set sliliau eang. (Chiangpradit, 2022)

Yn ogystal â myfyrwyr, mae llawer o fanteision addysg trawsgwricwlaidd i athrawon hefyd. Mae'n annog cydweithio ymhlith addysgwyr, gan arwain at rannu arferion gorau a dulliau addysgu arloesol. Gall athrawon gwmpasu amcanion dysgu lluosog o wahanol bynciau ar yr

un pryd, gan osgoi dyblygiad a chaniatau ar gyfer profiad addysgol mwy cynhwysfawr, ymhlith a llawer o fanteision arall.

Er bod llawer o fanteision i ddysgu trawsgwricwlaidd, mae rhai ffactorau negyddol hefyd sy'n heffeithio myfyrwyr ac athrawon. Er enghreifftiau; diffyg dealltwriaeth fanwl mewn pynciau penodol, mae gweithredu dysgu trawsgwricwlaidd yn gofyn am gynllunio a chydweithio helaeth ymhlith athrawon o wahanol ddisgyblaethau pan oedd nhw'n gweithio o dan bwysau egniol yn eisoes, ac hefyd gall hyn cyfeirio at gorfod hyfforddi athrawon eto i addasu ar gyfer cwricwlwm newydd sy'n esblygu. (Coventon, 2022)

I cloi, mae addysg trawsgwricwlaidd yn ymddangos i fod yn effeithiol yn ysgolion Cymru. Mae'n wir bod rhai anfanteision gyda'r trawsgwricwlaidd newydd yng Nghymru, ond ni ellir gorbwysleisio effeithiolrwydd dysgu trawsgwricwlaidd gan ei fod yn ffurfio un or sylfaenau addyg gyfannol ac amlbwrpas Cymru heddiw. Trwy integreiddio pynciau amrywiol, mae myfyrwyr nid yn unig yn ennill dealltwriaeth ddyfnach o bynciau unigol ond hefyd yn datblygu sgiliau hanfodol, er enghraifft meddwl yn feirniadol, datrys problemau, a chydweithio. Mae'r dull amlddisgyblaethol hwn yn paratoi myfyrwyr ar gyfer heriau cymhleth y dyfodol, lle mae'r gallu i gysylltu gwybodaeth ar draws gwahanol feysydd yn amhrisiadwy, ac yn grymuso nhw i lywio tirwedd y byd modern sy'n newid yn barhaus efo hyder a'r gallu i addasu.

Cyfeiriadau

Barnes, J. (2015) An introduction to cross- curricular learning, ResearchGate. Ar gael ar: https://www.researchgate.net/profile/Jonathan-Barnes-3/publication/274313611_An_Introduction_to_Cross-Curricular_Learning/links/551b2ab60cf251c35b5080db/An-Introduction-to-Cross-Curricular-Learning.pdf (Cyrchwyd: Hydref 2023).

Chiangpradit, L. (2022) 4 benefits of cross-curricular instruction, STEM Sports. Ar gael at: <https://stemsports.com/the-benefits-of-cross-curricular-instruction/> (Cyrchwyd: Hydref 2023).

Coventon, A. (2022) Redrawing the cross-curricular map: An interdisciplinary approach to curriculum design across the humanities, My College. Ar gael at: https://my.chartered.college/impact_article/redrawing-the-cross-curricular-map-an-interdisciplinary-approach-to-curriculum-design-across-the-humanities/ (Cyrchwyd: Hydref 2023).

Dauncey, M. (2015) Donaldson Review: The ‘purposes’ and content of a curriculum for Wales, Ymwchil y Senedd | Senedd Research. Ar gael at: <https://research.senedd.wales/research-articles/donaldson-review-the-purposes-and-content-of-a-curriculum-for-wales/> (Cyrchwyd: Hydref 2023).

Donaldson, G. (2015) *Dyfodol Llwyddiannus - LLYW.CYMRU, Dyfodol Llwyddiannus*. Ar gael at: <https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-03/dyfodol-llwyddiannus.pdf> (Cyrchwyd: Hydref 2023).

Six things you may not know about the new curriculum for Wales (2022) GOV.WALES. Ar gael at: <https://www.gov.wales/six-things-you-may-not-know-about-new-curriculum-wales> (Cyrchwyd: Hydref 2023).

Llyfryddiaeth

Cross-curricular skills frameworks (2019) Hwb. Ar gael: <https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/cross-curricular-skills-frameworks> (Cyrchwyd: Hydref 2023).